

In de onderbouw ligt de nadruk op de vormgeving van de entree: een dubbele paneeldeur met een rondboog bovenlicht, omlijst door Ionische zuilen met een kroonlijst. Daarboven een gevelversiering met een wapen onder een klein timpaan, de ruimte tussen de bovendorpel van de deur en de daarboven zich wervelende boog. In de vensterbogen op de begane grond zijn een waternimf en riviergod beeldhouwd. Het verloop van de trap en de verdiepingen is te volgen via de kijkspleten.

De reservoirommanteling is rijker gedecoreerd dan de onderbouw. Vier gevleugelde kinderkopjes (lijkend op de twee neefjes van Baron van Heeckeren van Wassenaer, het zontje van ir. Halbertsma en het zontje van rentmeester Bitter), twee riviergoden en twee waternimfen markeren de overgang van het ronde naar de achthoekige, uitkragende bovenbouw.

De omlijsting van de ingang, de kozijnen en het merendeel van de decoratieve elementen van de toren zijn gemaakt van Escausijnschesteen, Petit granit de l'Ourthe, Obernkirchner en Gildehauser zandsteen. Op de begane grond bestaat de aankleding onder meer uit een mozaïekvloer en een lambrisering van donker- en lichtblauw

Watertoren Delden

Locatie: Watertorenstraat, Delden

Bouwjaar: 1894

Ontwerp: H.P.N. Halbertsma

Materiaal: baksteen en natuursteen

Hoogte: 37,5 meter

Reservoir: 200 m³

bewerkte tegels. Een hardstenen trap leidt naar drie tussenvloeren en een ijzeren wenteltrap midden door het reservoir naar de top van de toren. De trapleuning bestaat uit gietijzeren getordeerde balusters aan de onderzijde bevestigd met rozetten, en een houten handleuning.

Het waterreservoir is een voorloper van een ijzeren zogenaamd Intze-reservoir. Het heeft een diameter van zeven meter en een inhoud van 200 kubieke meter = 200.000 liter. De toren is gebouwd door de aannemers E. Scholten & Zn. en Westenberg uit Almelo.

Functie van een watertoren

Vroeger had een watertoren een onmisbare functie. Het was namelijk een 'voorraadvat' dat ervoor zorgde dat in het vlakke land het water onder druk bij de burgers kwam. Door uitbreiding van de drinkwaterbedrijven is de functie van een watertoren gewijzigd maar niet verdwenen. De toren wordt gebruikt als hulpmiddel om het productie- en distributieproces gelijkmatiger te laten verlopen.

Watervoorraad

De watervoorraad in het hooggelegen reservoir zorgt ervoor dat de druk niet wegvalt als de watertoevoer stagneert, of als de waterafname tijdelijk groter is dan de aanvoer. Op tijden dat de vraag minder groot is, wordt het voorraadvat van de watertoren weer bijgevuld door de pompen van het productiebedrijf. Tegenwoordig maken de drinkwaterbedrijven gebruik van grote laag-gelegen reservoirs (kelders), waarvan de inhoud kan oplopen tot miljoenen liters. Het water dat overdag extra nodig is, wordt hierin 's nachts opgespaard. Moderne pompen zorgen tegenwoordig voor de benodigde druk.

Toekomst

Er staan nog een kleine honderd in gebruik zijnde watertorens in Nederland. Enkele van de watertorens die buiten bedrijf zijn gesteld, hebben een tweede bestemming gekregen bijvoorbeeld als restaurant, woning of museum. Dit wordt gedaan omdat een watertoren in het algemeen wordt beschouwd als een karakteristiek onderdeel van de omgeving. Bovendien vertegenwoordigen veel torens een architectuurhistorische waarde, die in veel gevallen heeft geleid tot plaatsing op de Monumentenlijst. In 1997 werd ook de watertoren van Delden op de Rijksmonumentenlijst geplaatst.